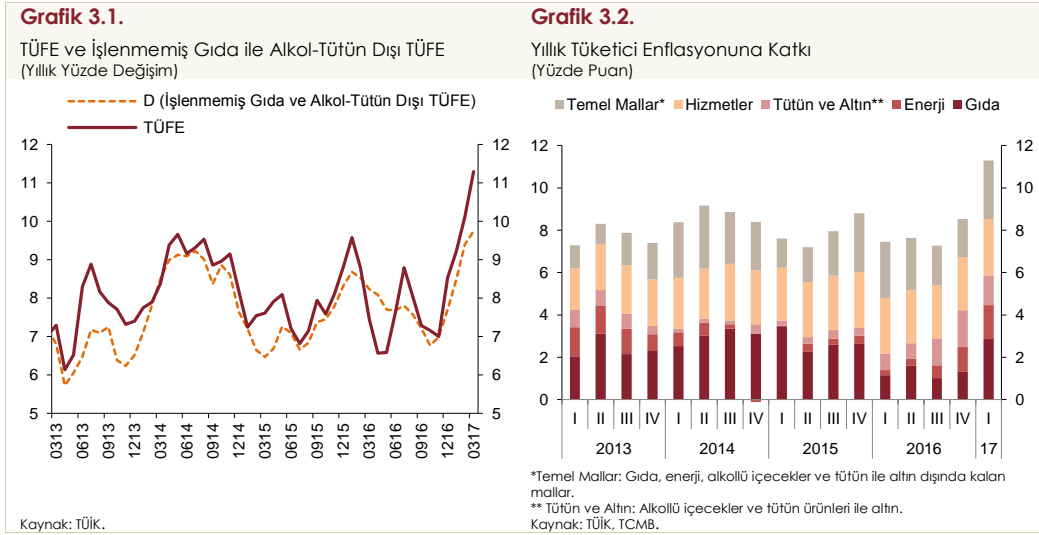

3. Enflasyon Gelişmeleri

2017 yılının ilk çeyreğinde, tüketici enflasyonu 2016 yıl sonuna kıyasla 2,76 puan artarak yüzde 11,29 olmuştur (Grafik 3.1). Bu gelişmede Türk lirasındaki değer kaybı ve ithalat fiyatlarındaki yükselişin yanında gıda fiyatlarındaki artışın etkisi görülmüştür. Aynı dönemde, D endeksinin¹ yıllık enflasyonu 2,05 puan yükselerek yüzde 9,75'e ulaşmıştır. Tüketici enflasyonundaki yükselişin D endeksine kıyasla daha yüksek olması, büyük ölçüde işlenmemiş gıda grubundan gelen baz etkisinden kaynaklanmıştır.

Yılın ilk çeyreğinde, Türk lirasındaki değer kaybının etkilerinin endeks geneline yayıldığı gözlenmiştir.² Gıda fiyatları, Aralık ayından itibaren, olumsuz hava koşulları, Türk lirasındaki değer kaybı ve meyve-sebze ihracatındaki toparlanmayla önemli bir artış göstermiştir. Olumsuz arz koşulları özellikle taze meyve ve sebze fiyatları üzerinde belirleyici olurken, döviz kuru ve ithalat fiyat etkileri daha çok diğer gıda ürünlerinde hissedilmiştir. Enerji fiyatları, döviz kuru ve petrol fiyatlarındaki artışa ek olarak yönetilen su fiyatlarındaki belirgin yükselişle birlikte, ilk çeyrekte yüksek bir oranda artmıştır. Temel mal grubu enflasyonu ise belirli ürünlerdeki vergi indirimlerine karşın, grup geneline yayılan kur etkileriyle belirgin olarak yükselmiştir. Hizmet enflasyonu, bu dönemde, akaryakıt fiyatlarındaki artışın gecikmeli yansımalarının görüldüğü ulaştırma hizmetlerinin yanısıra döviz kuruna duyarlı hizmetler olan sağlık, bakım-onarım vb. hizmetler kanalıyla artış göstermiştir. Bu görünüm altında, çekirdek göstergelerin yıllık enflasyonu yukarı yönlü bir seyir izlemiştir. Alt grupların yıllık enflasyona katkısı incelendiğinde, ilk çeyrekte gıda, temel mal, enerji ve hizmet gruplarının katkısı, sırasıyla, 1,5, 0,9, 0,5 ve 0,2 puan yükselirken; alkol, tütün ve altının katkısı 0,3 puan azalmıştır (Grafik 3.2). Dolayısıyla, bu dönemde, hem çekirdek göstergelerde hem de tüketici enflasyonunda genele yayılan bir artış kaydedilmiştir.

Özetle, yılın ilk çeyreği, Türk lirasındaki değer kaybı ve emtia fiyatlarındaki artışların gecikmeli etkisiyle üretici fiyatları kaynaklı baskıların önemli ölçüde belirginleştiği, çekirdek enflasyon göstergelerinin ana eğilimlerinin yükseldiği ve talep koşullarındaki görece iyileşmenin yanında beklentilerdeki yükselişle birlikte fiyat artırma eğiliminin güçlendiği bir dönem olmuştur. Enflasyon

¹ İşlenmemiş gıda ve alkol-tütün dışı TÜFE.

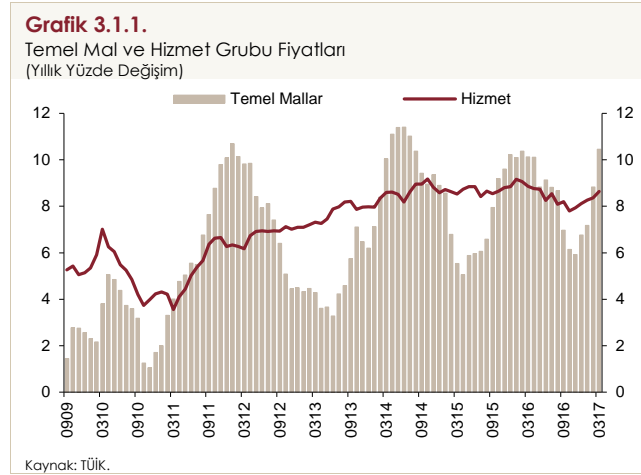
² Döviz kuru gelişmeleri, enflasyon dinamikleri üzerinde en belirleyici unsurlardan biridir. Döviz kuru ve enflasyonun diğer temel belirleyicilerine ilişkin tarihsel bir analiz Kutu 3.1'de yer almaktadır.

görünümündeki bozulma, önümüzdeki döneme ilişkin ek riskler barındırmaktadır. Ayrıca, uluslararası belirsizliklere bağlı olarak döviz kurlarında gözlenen oynaklık enflasyon üzerinde diğer risk unsurudur. Son olarak, iktisadi faaliyetteki toparlanmanın hızına bağlı olarak, enflasyon üzerinde talep kaynaklı aşağı yönlü risklerin de bulunduğu not edilmelidir.

3.1. Temel Enflasyon Görünümü

Temel mal grubu yıllık enflasyonu, yılın ilk çeyreğinde 3,69 puan artarak yüzde 10,46 olmuştur (Tablo 3.1.1 ve Grafik 3.1.1). Bu doğrultuda, tüketici enflasyonundaki yükselişe gıdadan sonra en belirgin katkı temel mal grubundan gelmiştir. Bu dönemde, Türk lirasında gözlenen değer kaybının yansımalarıyla alt gruplar geneline yayılan yüksek oranlı fiyat artışları izlenmiştir.

2016 yılının ikinci yarısında yurt içi talepteki yavaşlamanın da etkisiyle önemli oranda gerileyen giyim enflasyonu, birinci çeyrekte 4,63 puanlık artışla yüzde 8,54'e yükselmiştir.³ Türk lirasındaki zayıf seyre bağlı olarak son beş aylık dönemde tekstil ürünleri imalat sanayi fiyatlarında gerçekleşen yaklaşık yüzde 16 oranındaki artış, giyim grubuna yönelik maliyet yönlü baskıların güçlü seyrettiğine işaret etmiştir. Bu dönemde, geçici vergi indirimlerine karşın dayanıklı mal grubu enflasyonu da önemli ölçüde yükselmiştir. Giyim ve dayanıklı dışı temel mallar (diğer temel mallar) grubunda ise fiyatlar, gerek kur etkileri gerekse bazı ürünlerdeki gümrük vergisi artışları neticesinde, yüksek artış göstermiştir (Tablo 3.1.1).

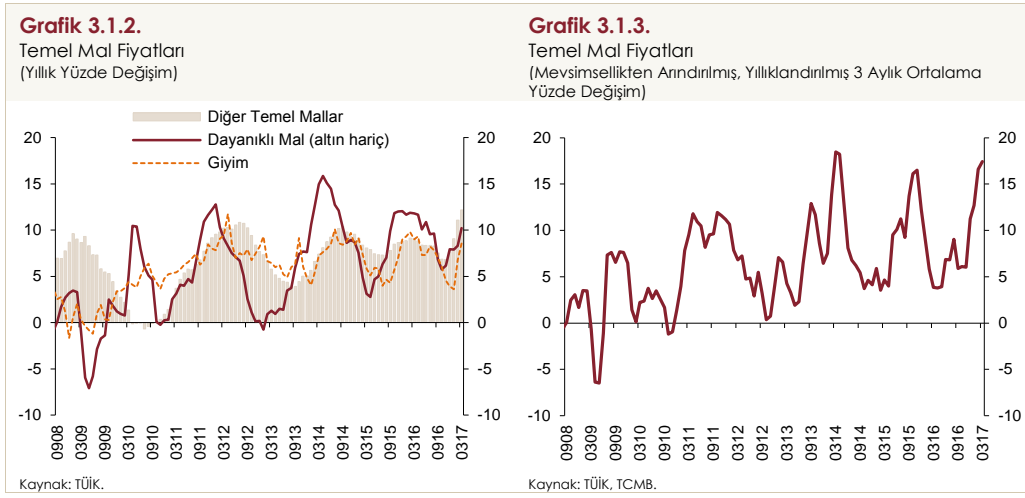
Dayanıklı tüketim malları fiyatları, ilk çeyrekte, tarihsel ortalamalarına kıyasla yüksek bir oranda artmış ve bu grupta yıllık enflasyon 2,27 puan yükselerek yüzde 10,21 olmuştur (Grafik 3.1.2). Bu grupta fiyatlar, çeyreklik bazda otomobil (yüzde 10,99) ile diğer elektrikli ve elektriksiz aletler (yüzde 5,66) grupları öncülüğünde yükselmiştir. Otomobil fiyatları, gerek döviz kuru gerekse Kasım ayı sonunda yapılan ÖTV artışının etkisi ile son beş aylık dönemde yüzde 14,57 oranında artarak öne çıkmıştır. 2016 model yıllık stokların erimesi ve 2017 model yıllık otomobillerin satışı ile bu kalemdaki fiyat artışlarının yavaşlamakla birlikte devam etme riski bulunmaktadır. Bunun yanında, Türk lirasındaki keskin değer kaybına bağlı olarak, geçici vergi indirimlerinin mobilya ve beyaz eşya fiyatlarına yansımalarının görece sınırlı kaldığı izlenmiştir.⁴ Nitekim ilk çeyrekte mobilya fiyatları yüzde 2,54 oranında gerilerken, beyaz eşya

³ Giyim ve ayakkabı ürünlerinin endekse dahil edilmesinde 2017 yılından itibaren sabit ağırlık kullanımına geçilmiştir. Bu değişimin yıl içinde giyim enflasyonunda neden olacağı dalgalanmalara ilişkin bir değerlendirme Kutu 3.2'de yer almaktadır.

⁴ 3 Şubat 2017 tarihli 2017/9759 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile 30 Nisan 2017 tarihine kadar geçici olarak mobilya sektöründe KDV oranı yüzde 18'den yüzde 8'e düşürülürken beyaz eşya ve bazı ev aletleri için ÖTV oranı yüzde 6,7'den sıfıra indirilmiş, daha sonra bu uygulama Eylül ayı sonuna kadar uzatılmıştır.

fiyatları yüzde 0,38 oranında artmıştır. Diğer taraftan, ilk çeyrek itibarıyla bu iki grupta yıllık enflasyon sıfıra yakın seyretmiştir.

Ayrıca, yılın ilk çeyreğinde diğer temel mallar grubunda da fiyatlar kur geçişkenliği ile kayda değer bir artış göstermiştir. Söz konusu gelişimde konutun bakım ve onarımına yönelik malzemeler, ulaştırma araçlarının yedek parçaları, ilaç ve ev ile ilgili malzemelerdeki fiyat artışları öne çıkmıştır. Bunun yanında, Ocak ayı başında bazı kişisel bakım ürünlerine ek gümrük vergisi getirilmesi de grup fiyatlarını olumsuz etkilemiştir. Böylelikle diğer temel mallar grubunda yıllık enflasyon yüzde 12,19 ile endeks tarihinin en yüksek seviyesine ulaşmıştır (Grafik 3.1.2).

Özetle, mobilya ve beyaz eşyadaki geçici vergi indirimleri tarafından kısmen sınırlansa da, Türk lirasındaki birikimli değer kaybına bağlı olarak temel mal grubu ana eğiliminde yılın ilk çeyreğinde sert bir yükseliş gözlenmiştir (Grafik 3.1.3).

Tablo 3.1.1.

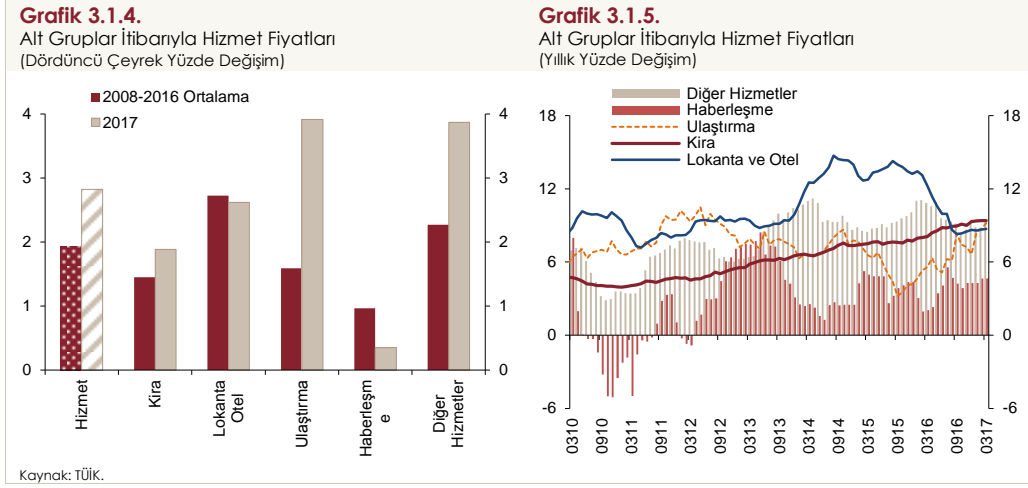
Mal ve Hizmet Grubu Fiyatları
(Üç Aylık ve Yıllık Yüzde Değişim)

	2016					2017	
	I	II	III	IV	Yıllık	I	Yıllık
TÜFE	1,75	1,84	1,05	3,64	8,53	4,34	11,29
1. Mallar	1,50	1,85	0,32	4,83	8,72	5,01	12,47
Enerji	0,85	1,94	1,46	4,18	8,67	4,11	12,19
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	2,65	-1,97	0,46	4,51	5,65	9,34	12,53
İşlenmemiş Gıda	2,49	-5,29	-0,48	8,19	4,52	15,98	18,28
İşlenmiş Gıda	2,80	1,00	1,25	1,46	6,67	3,39	7,28
Temel Mallar	-1,18	5,63	-2,54	4,95	6,77	2,23	10,46
Giyim ve Ayakkabı	-12,42	20,44	-12,06	12,02	3,92	-8,52	8,54
Dayanıklı Mallar (Altın Fiyatları Hariç)	3,70	0,57	0,74	2,73	7,93	5,89	10,21
Mobilya	5,72	1,03	0,98	0,38	8,27	-2,54	-0,19
Elektrikli ve Elektriksiz Aletler	1,38	-1,04	-0,46	1,87	1,73	3,88	4,24
Otomobil	4,95	1,28	1,45	4,71	12,91	10,99	19,40
Diğer Dayanıklı Mallar	0,87	2,40	1,11	2,02	6,55	5,78	11,74
Diğer Temel Mallar	2,06	1,48	1,44	2,49	7,68	6,34	12,19
Alkol-Tütün ve Altın	11,13	0,35	10,20	6,80	31,25	4,05	22,89
2. Hizmetler	2,32	1,83	2,71	1,03	8,11	2,83	8,64
Kira	1,80	2,48	2,49	2,23	9,30	1,89	9,40
Lokanta ve Oteller	2,53	1,46	2,73	1,64	8,62	2,62	8,71
Ulaştırma	1,47	1,61	4,48	-1,01	6,63	3,91	9,20
Haberleşme	0,00	1,87	1,69	0,67	4,29	0,35	4,66
Diğer Hizmetler	3,65	1,84	2,47	0,91	9,15	3,87	9,38

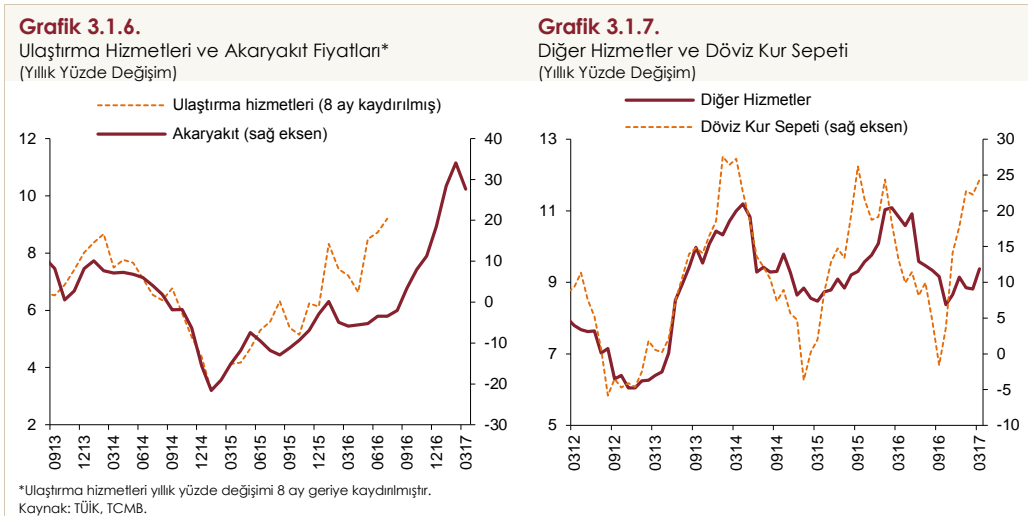
Kaynak: TÜİK, TCMB.

Hizmet fiyatları yılın ilk çeyreğinde yüzde 2,83 ile geçmiş dönem ortalamasının üzerinde artmış, grup yıllık enflasyonu yüzde 8,64'e yükselmiştir (Grafik 3.1.1 ve Grafik 3.1.4). Geçmiş dönem

ortalamalarıyla kıyaslandığında ulaştırma, diğer hizmetler ve kira gruplarındaki yüksek artışlar öne çıkmıştır. Yıllık enflasyon haberleşme dışındaki alt gruplarda yüksek seviyelerini korumuştur (Grafik 3.1.5).

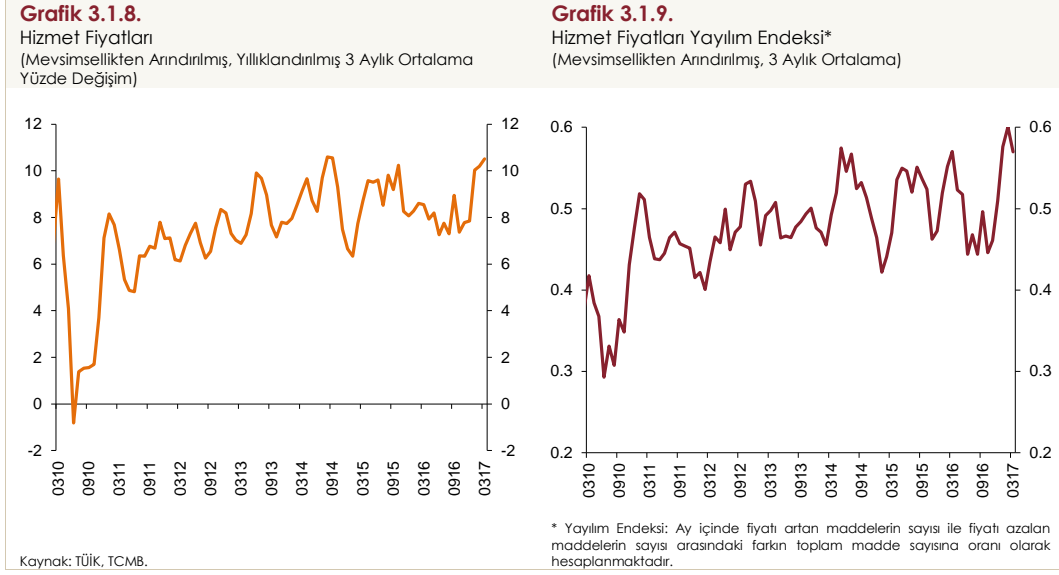

Lokanta ve otel grubu fiyatları yemek ve konaklama hizmetleri olmak üzere iki alt başlık altında incelendiğinde, gıda fiyatlarındaki olumsuz görünüme paralel olarak yemek hizmetleri yıllık enflasyonunun bu dönemde yüzde 9,75'e yükseldiği gözlenmiştir. Konaklama hizmetlerinde ise yıllık enflasyon turizm sektöründeki zayıf talep koşullarına bağlı olarak yüzde 0,60 ile düşük seyretmiştir. Bu dönemde, ulaştırma hizmetleri enflasyonu akaryakıt fiyatlarındaki artışın gecikmeli yansımalarıyla belirgin bir yükseliş göstermiştir (Grafik 3.1.6). Diğer hizmetler grubunda ise enflasyon, yüzde 9,38'e ulaşarak yüksek seviyesini korumuştur. Bu grupta, kur gelişmelerine bağlı olarak paket tur, bakım-onarım ve sağlık hizmetleri fiyatlarındaki yükseliş öne çıkarken genel enflasyondaki artışla eğitim hizmetleri enflasyonu da yükselmiştir (Grafik 3.1.7). Öte yandan, hizmet enflasyonunun yüksek seyrinde öne çıkan bir diğer unsur olan kira enflasyonu, bölgesel bazda ayırmaya devam etmiş; uzun zamandır artış eğiliminde olan İstanbul'a ilişkin kira yıllık enflasyonu, ilk çeyrekte yatay bir görünüm sergilemiştir.

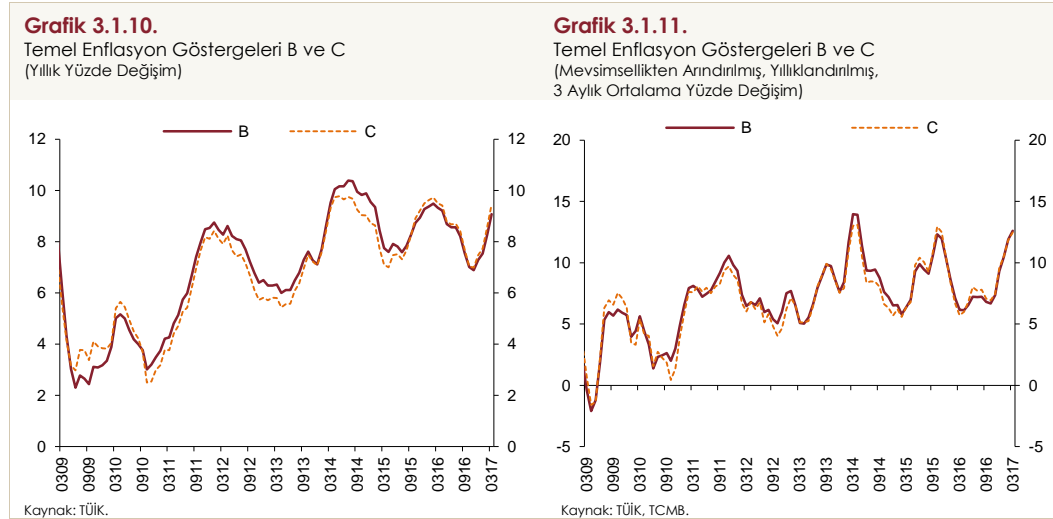

Bu gelişmeler doğrultusunda, hizmet enflasyonunun ana eğilimine ilişkin göstergelerde yılın ilk çeyreğinde artış gözlenmiştir. Hem mevsimsellikten arındırılmış üç aylık ortalama verilerle takip edilen

enflasyon eğiliminde hem de yayılım endeksinin ima ettiği fiyat artırma eğiliminde yükseliş kaydedilmiştir (Grafik 3.1.8 ve Grafik 3.1.9). Bu dönemde, Türk lirasındaki birikimli değer kaybı, döviz kuruna duyarlı hizmet kalemlerinde enflasyonu olumsuz etkilerken; genel enflasyon ve enflasyon beklentilerindeki seyrin de etkisiyle, hizmet yıllık enflasyonu yüksek seviyesini korumuştur.

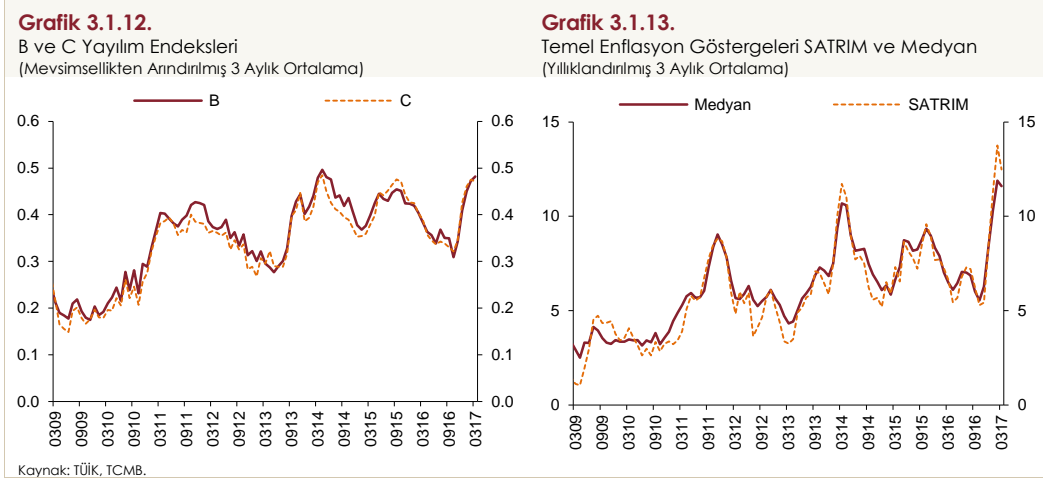
Temel enflasyon göstergelerinden B ve C'nin yıllık enflasyonları, döviz kuru gelişmelerinin temel mal ve hizmet enflasyonuna olan yansımalarıyla bir önceki çeyreğe kıyasla önemli bir oranda yükselerek, sırasıyla, yüzde 9,07 ve 9,46 olmuştur (Grafik 3.1.10).⁵ Çekirdek göstergelerin ana eğiliminde 2016 yılı Aralık ayında başlayan yükseliş eğilimi ise yılın ilk çeyreğinde güçlenerek devam etmiştir (Grafik 3.1.11).

Bu dönemde, çekirdek göstergelere ilişkin yayılım endekslerine göre fiyat artırma eğilimi, bir önceki çeyreğe kıyasla belirgin bir oranda yükselmiştir (Grafik 3.1.12). Benzer bir hareket, TCMB

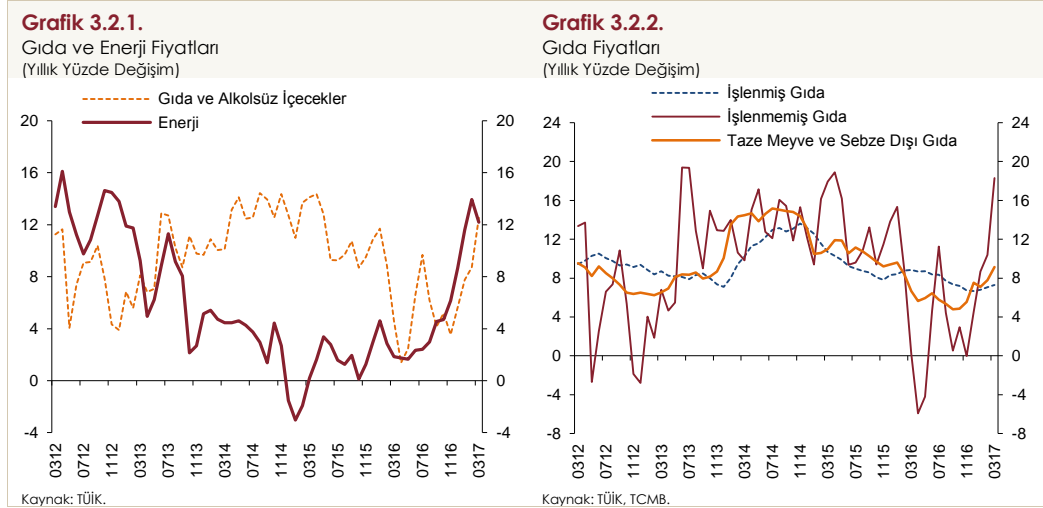
⁵ TÜİK tarafından yayımlanmaya başlayan özel kapsamlı göstergelerden B ve C endeksleri, 2017 yılı öncesinde yayımlanan H ve I endekslerinin devamıdır.

bünyesinde takip edilen SATRIM ve Medyan gibi alternatif temel enflasyon göstergelerinde de gözlenmiştir (Grafik 3.1.13). Eğilim ve fiyatlama davranışına ilişkin takip edilen göstergeler bir arada incelendiğinde, enflasyonun ana eğilimindeki yukarı yönlü seyrin bu çeyrekte devam ettiği izlenmiştir.

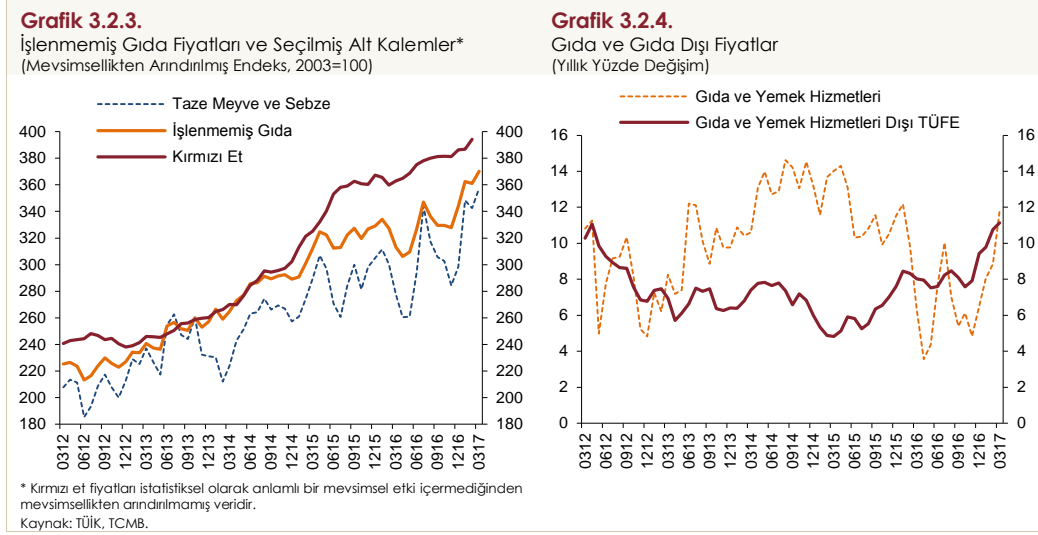
3.2. Gıda, Enerji ve Alkol-Tütün Fiyatları

Gıda yıllık enflasyonu, birinci çeyrekte 6,88 puan yükselerek yüzde 12,53 olmuş ve Ocak Enflasyon Raporu'nda varsayılan patikanın bir miktar üzerinde gerçekleşmiştir (Grafik 3.2.1). Gıda enflasyonundaki bu yükselişte, bir önceki yıldaki düşük baz etkisine ek olarak, Ocak ayında olumsuz hava koşulları sonucunda özellikle Mersin civarında seralarda oluşan zararın, Türk lirasındaki değer kaybının ve meyve-sebze ihracatında son dönemde yaşanan toparlanmanın etkileri hissedilmiştir.

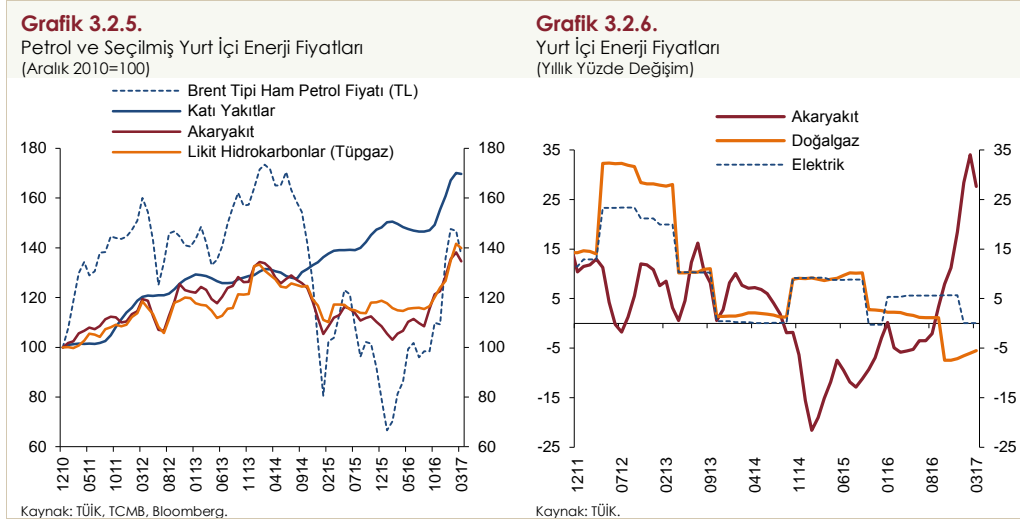
2016 yılında olumlu bir görünüm çizen işlenmemiş gıda yıllık enflasyonu, 2017 yılının birinci çeyreğinde 13,77 puan yükselerek yüzde 18,28'e ulaşmıştır. Bu görünümde, taze meyve ve sebze grubu fiyatlarında gözlenen artışla birlikte özellikle sebze grubunda bir önceki yılın aynı dönemindeki düşük baz etkisi belirleyici olmuştur. Mevsimsellikten arındırılmış işlenmemiş gıda fiyatlarına bakıldığında, Ocak ayında büyük ölçüde olumsuz hava koşullarının etkisiyle sebze grubu kaynaklı belirgin bir yükseliş, Şubat ayında sınırlı düşüş, Mart ayında ise tekrar sebze ve taze meyve grubu kaynaklı bir yükseliş gözlenmiştir.

Bunun sonucunda, taze meyve ve sebze gruplarının yıllık enflasyonları, sırasıyla, yüzde 27,86 ve 29,46 olarak gerçekleşmiştir. Bunun yanında, kırmızı et grubunda yıllık enflasyon yüzde 9,62'ye ulaşmıştır.

İşlenmiş gıda grubunda yıllık enflasyon, ilk çeyrekte 0,61 puan yükselerek yüzde 7,28'e ulaşmıştır (Grafik 3.2.2). Bu grupta, çeyrek boyunca alt gruplar geneline yayılan güçlü fiyat artışları izlenmiştir. Özellikle, katı ve sıvı yağlarda gözlenen yüzde 6,71 oranındaki fiyat artışı dikkat çekmiştir. Yılın ilk çeyreği, işlenmiş gıda grubunda son dönemde yaşanan kur gelişmelerinin etkilerinin belirgin biçimde izlendiği bir dönem olmuştur. Bu dönemde, gıda ve yemek hizmetleri grubunun yıllık enflasyonu 5,30 puan artışla yüzde 11,79'a yükselmiş; gıda ve yemek hizmetleri hariç tüketici enflasyonu ise 1,71 puanlık artışla yüzde 11,14 olmuştur (Grafik 3.2.4). Gıda grubu ve gıda ile ilişkili diğer gruplarda enflasyonun hedefle uyumlu seviyelere gerilemesinin büyük önem arz ettiği, bu konuda Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme ve Değerlendirme Komitesi'nin alacağı tedbirlerin katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Enerji fiyatları yılın ilk çeyreğinde yüzde 4,11 oranında artmıştır (Tablo 3.1.1). Bir önceki çeyrek sonunda 54 ABD dolarına yükselen Brent tipi ham petrolün varil fiyatı, ilk iki ay boyunca bu yüksek seyrini koruduktan sonra, Mart ayında 52 ABD dolarına gerilemiştir. Ancak, hem çeyreklik ortalama petrol fiyatının yükselmiş olması hem de Türk lirasındaki yüksek değer kaybı nedeniyle tüpgaz ve akaryakıt fiyatlarında ilk çeyrekte, sırasıyla, yüzde 10,32 ve 4,69 oranlarında artış gözlenmiştir (Grafik 3.2.5). Bu dönemde, katı yakıt fiyatları ise yüzde 5,53 oranında yükselmiştir. Bu çeyrekte, yönetilen fiyatlardan elektrikte bir değişim gözlenmezken, doğalgaz fiyatları yüzde 1,95 ve belediyelerce belirlenen şebeke suyu fiyatları yüzde 6,73 oranında artmıştır (Grafik 3.2.6). Sonuç olarak, yıllık enerji enflasyonu 3,52 puan yükselerek yüzde 12,19 seviyesinde gerçekleşmiş; böylece grup fiyatlarının tüketici enflasyonuna katkısı son bir yıllık dönemde 1,35 puan artış göstermiştir (Grafik 3.2).

3.3. Yurt İçi Üretici Fiyatları

Yurt içi üretici fiyatları, 2017 yılının birinci çeyreğinde, imalat sanayi öncülüğünde yüzde 6,38 oranında artmıştır. Yıllık enflasyon ise bir önceki çeyreğe göre 6,15 puan artışla yüzde 16,09'a yükselmiştir (Tablo 3.3.1 ve Grafik 3.3.1). Bu dönemde, döviz kuru ve ithalat fiyatlarındaki gelişmelere bağlı olarak üretici fiyatlarında alt gruplar geneline yayılan belirgin fiyat artışları dikkat çekmiştir.

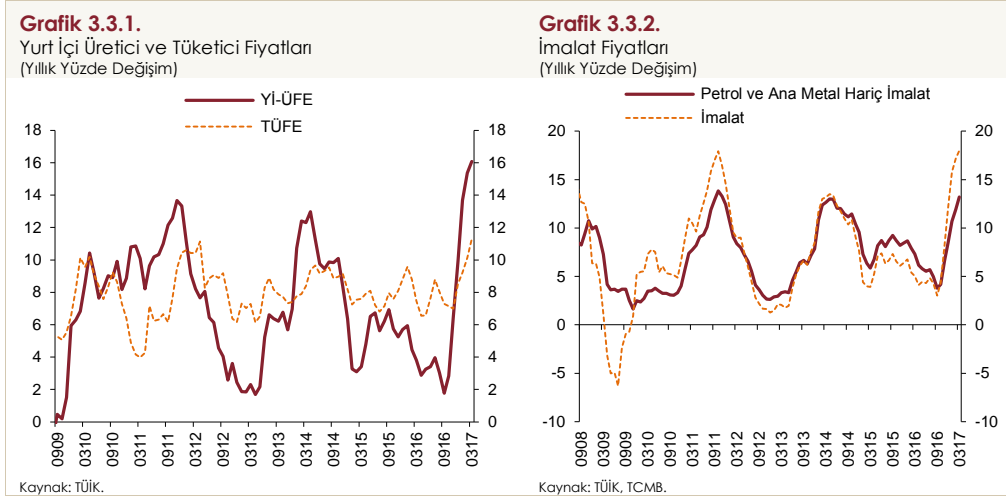
Tablo 3.3.1.

Yİ-ÜFE ve Alt Kalemler
(3 Aylık ve Yıllık Yüzde Değişim)

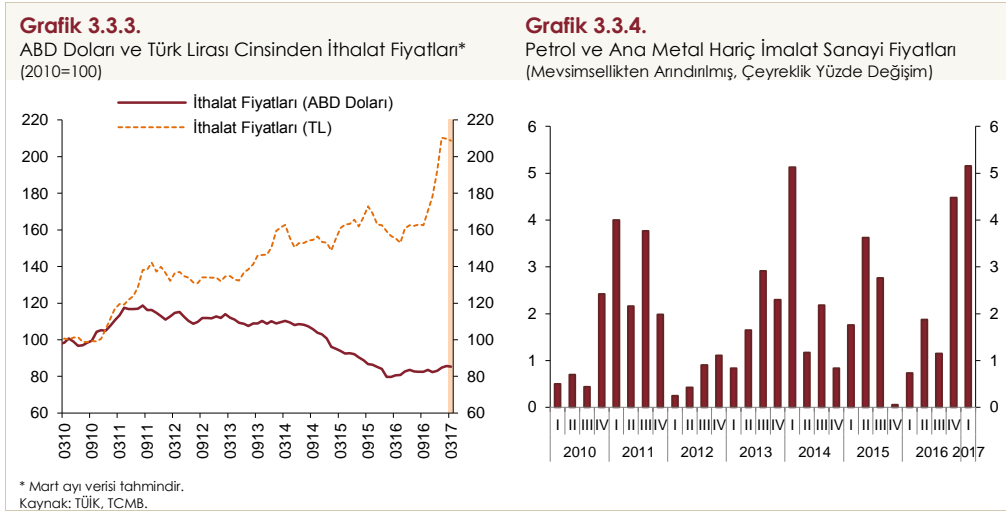
	2016					2017	
	I	II	III	IV	Yıllık	I	Yıllık
Yİ-ÜFE	0,75	2,43	0,58	5,92	9,94	6,38	16,09
Madencilik	-1,36	6,49	-0,17	3,01	8,01	9,53	19,94
İmalat	1,33	2,75	0,84	6,73	12,07	6,70	18,01
Petrol Ürünleri Hariç İmalat	1,56	2,14	0,87	5,92	10,83	6,68	16,42
Petrol ve Ana Metal Ürünleri Hariç İmalat	1,66	1,49	1,16	3,92	8,46	6,10	13,21
Elektrik, Gaz Üretimi ve Dağıtım	-4,99	-2,96	-2,20	-2,17	-11,79	0,64	-6,56
Su Temini	3,27	1,52	0,27	1,98	7,21	6,40	10,46
Ana Sanayi Gruplarına göre Yİ-ÜFE							
Ara Mali	1,19	2,59	0,43	9,17	13,83	8,21	21,73
Dayanıklı Tüketim Malları	4,76	2,56	2,15	1,82	11,75	6,49	13,59
Dayanıklı Tüketim Malları (Mücevherat hariç)	3,31	0,97	0,59	2,14	7,17	6,17	10,13
Dayanısız Tüketim Malları	1,55	1,81	0,88	2,04	6,41	4,58	9,59
Sermaye Mali	1,59	1,03	1,61	4,82	9,32	5,96	14,01
Enerji	-4,86	4,46	-1,31	6,57	4,53	4,00	14,26

Kaynak: TÜİK, TCMB.

İmalat sanayi fiyatları çeyreklik bazda yüzde 6,7 oranında artmış, grup yıllık enflasyonu 5,94 puan artışla yüzde 18,01'e yükselmiştir (Tablo 3.3.1 ve Grafik 3.3.2). Benzer şekilde, bu dönemde petrol ve ana metal hariç imalat sanayi enflasyonunda da önemli bir artış gözlenmiştir (Grafik 3.3.2). Bu dönemde, ithalat fiyatları ABD doları bazında yükselirken, döviz kurundaki gelişmelere bağlı olarak Türk lirası bazında kayda değer bir artış göstermiştir (Grafik 3.3.3).

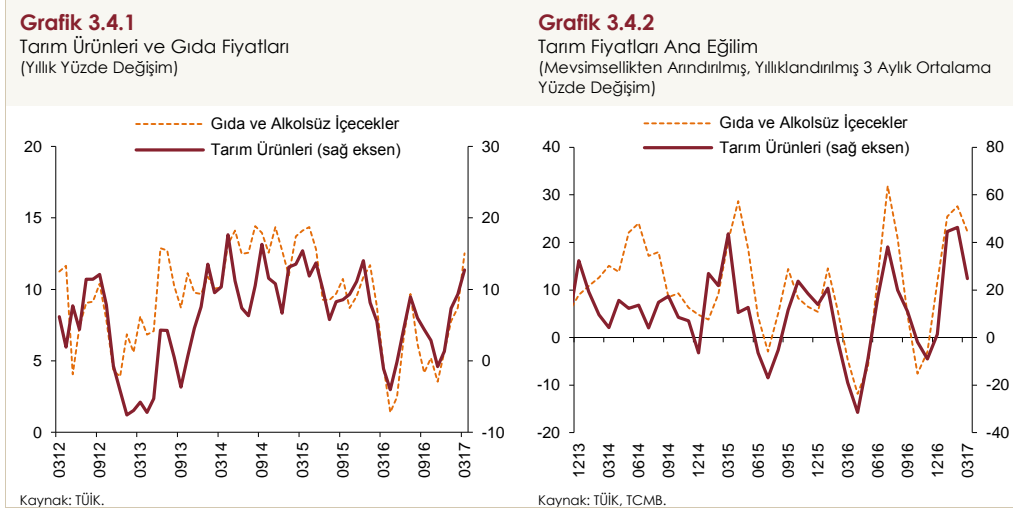
Ana sanayi gruplarına göre incelendiğinde, bu çeyrekte tüm alt gruplarda güçlü fiyat artışları gözlenmiştir (Tablo 3.3.1). Ara malı fiyatlarında değerli ana metaller, demir-çelik ve tekstilde kullanılan iplik ve elyaflardaki artışlar belirleyici olmuştur. Dayanıklı tüketim malı fiyatları mobilya kaynaklı artış gösterirken; dayanıksız tüketim malı fiyatları tekstil ürünleri, giyim eşyası, et ürünleri ve katı-sıvı yağ fiyatlarına bağlı olarak yükselmiştir. Sermaye malı fiyatları motorlu kara taşıtları ve metal yapı; enerji fiyatları ise rafine edilmiş petrol ürünleri kaynaklı artış göstermiştir. Bu gelişmelerle birlikte, üretici fiyatlarının ana eğilimi hakkında bilgi içeren petrol ve ana metal hariç imalat sanayisinde enflasyon eğilimi bu dönemde artmaya devam etmiştir (Grafik 3.3.4). Sonuç olarak, yılın ilk çeyreğinde, tüketici fiyatları üzerinde üretici fiyatları kaynaklı maliyet yönlü baskılar oldukça güçlü seyretmiştir.

3.4. Tarım Ürünleri Üretici Fiyatları

Tarım ürünleri üretici fiyatları ilk çeyrekte yüzde 6,96 oranında artmış ve bu grupta yıllık enflasyon 11,37 puanlık artışla yüzde 12,70 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 3.4.1). Bu dönemde tarım enflasyonunda görülen artışta sebze başta olmak üzere meyve ve sebze ürünleri belirleyici olmuştur. Baklagiller grubunda yıllık enflasyon bu çeyrekte de yukarı yönlü seyrini sürdürerek yüzde 33,1'e ulaşmıştır. Bu dönemde, tahıl fiyatlarında da artışlar gözlenmiştir. Buğday fiyatları, Ocak ve Şubat aylarında önemli

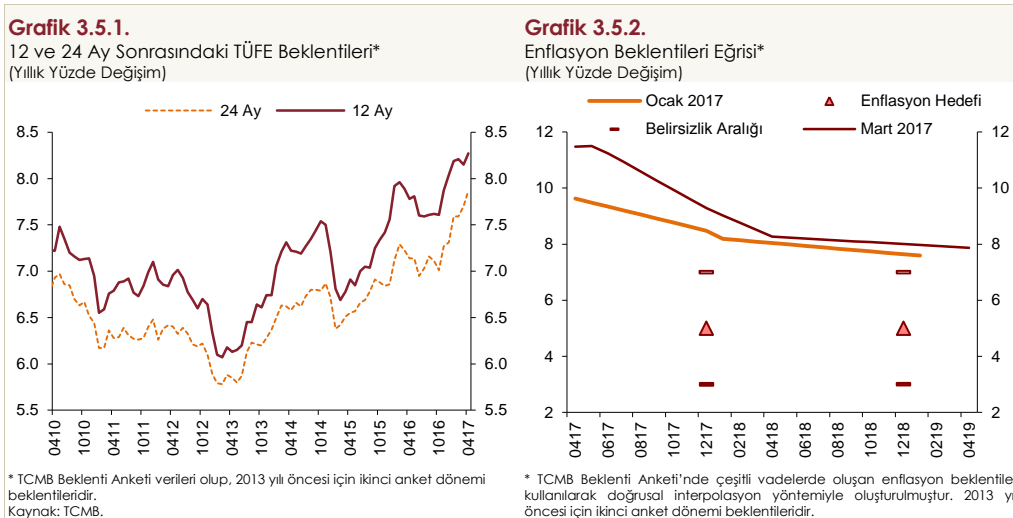
artışlar göstermiş, Mart ayında ise yataya yakın seyretmiştir. Canlı hayvan fiyatlarındaki güçlü artış eğilimi ise devam etmiştir.

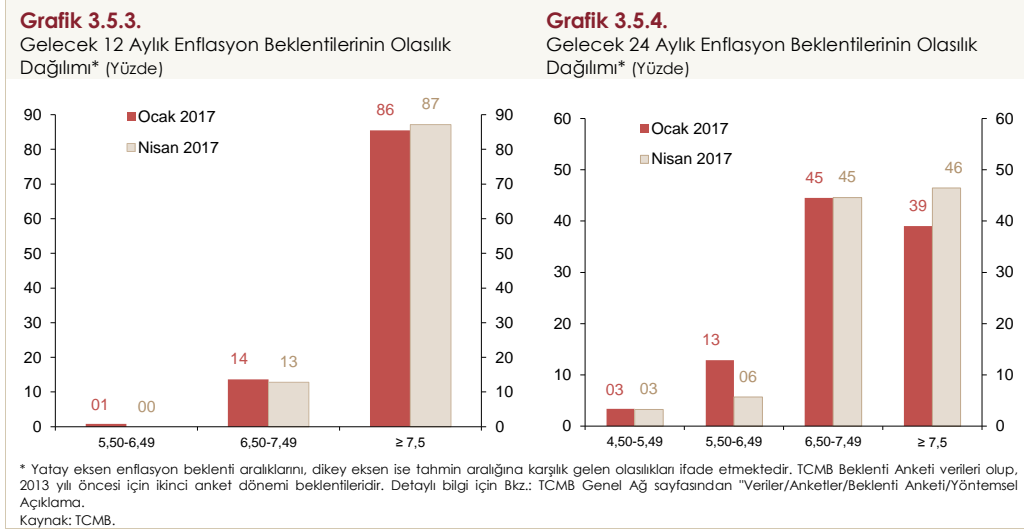
Mevsimsellikten arındırılmış verilerle üç aylık ortalamalara göre incelendiğinde, tarım ürünleri üretici fiyatları ana eğiliminde bir önceki çeyreğe kıyasla kayda değer bir yükseliş gözlenmiştir. Benzer bir hareket gıda tüketici fiyatlarında da izlenmiştir (Grafik 3.4.2). Dolayısıyla, tarım üretici fiyatları bu dönemde gıda tüketici enflasyonundaki yükselişte önemli bir rol oynamıştır.

3.5. Beklentiler

2016 yılının üçüncü çeyreğinde yatay bir seyir izleyen orta vadeli enflasyon beklentileri, yılın son çeyreğinde Türk lirasında gözlenen değer kaybına bağlı olarak yükselmiştir. 2017 yılının birinci çeyreğinde ise enflasyon görünümündeki yukarı yönlü seyre bağlı olarak beklentilerdeki bozulma eğilimi devam etmiştir (Grafik 3.5.1). Nisan ayı itibarıyla 12 ve 24 ay sonrasına ilişkin beklentiler, sırasıyla, yüzde 8,27 ve yüzde 7,87 seviyelerine ulaşarak enflasyon hedefinin önemli ölçüde üzerinde seyretmiştir (Grafik 3.5.1 ve Grafik 3.5.2). Enflasyon beklentileri vadeler bazında incelendiğinde, kısa vadeli beklentilerin bir önceki çeyreğe kıyasla belirgin şekilde yukarı güncellendiği, daha uzun vadeli beklentilerdeki yükselişin ise daha sınırlı olduğu görülmektedir (Grafik 3.5.2).

Orta vadeli enflasyon beklentilerinin olasılık dağılımları da Ocak ayına kıyasla beklentilerdeki bozulmayı teyit etmektedir (Grafik 3.5.3 ve Grafik 3.5.4). Özellikle, Nisan ayı itibarıyla 24 ay sonrası için enflasyonun yüzde 5,5 ile 6,49 arasında gerçekleşmesine atfedilen olasılık azalırken, yüzde 7,5 ve üzerinde gerçekleşmesine atfedilen olasılıkta artış gözlenmiştir. 24 ay sonrasında enflasyonun yüzde 6,5'in üzerinde gerçekleşmesine atfedilen olasılığın yüzde 91'e yükselmesi, enflasyon görünümündeki bozulmada beklentilerin de etkili olduğuna işaret etmiştir (Grafik 3.5.4).

Kutu
3.1

Enflasyon Dinamiklerindeki Değişim

Enflasyon hedeflemesi uygulanan 2006-2016 yılları arasında tüketici enflasyonu ortalama yüzde 8,2 ile hedeflerin üzerinde kalmıştır. Son üç yılda ise enflasyon oranı ortalama yüzde 8,5 olarak gerçekleşmiştir. Enflasyondaki bu yüksek seyrin temel belirleyicilerinin incelenmesi fiyat istikrarına ulaşabilmek için gereken politika stratejisi açısından önem taşımaktadır. Bu kutuda, hedefleme dönemindeki enflasyon gelişmelerinde hangi unsurların öne çıktığı hususu ve temel belirleyiciler itibarıyla enflasyon dinamiklerindeki değişim tartışılmaktadır.^{6 7}

Yıllar itibarıyla enflasyonun sürükleyicilerindeki değişimi izleyebilmek için zamanla değişen parametrelerle indirgenmiş formda bir Phillips denklemi tahmin edilmiştir. Bağımlı değişken olarak TÜFE'den işlenmemiş gıda, alkol-tütün ve vergilerin ayıklanmasıyla elde edilen İGTD-TÜFE çeyreklik enflasyon oranı kullanılmıştır. Açıklayıcı değişkenler ise ABD doları cinsinden ithalat fiyatı, döviz kuru (ABD doları/TL), çıktı açığı ve reel birim ücret gibi temel belirleyicileri içermektedir.⁸

Önsel Bir Bakış: Sabit Parametre Phillips Denklemi Tahminleri

Zamanla değişen parametre modeli tahminlerine geçmeden önce enflasyonun genel yapısına dair fikir sahibi olunabilmesi için en küçük kareler yöntemiyle elde edilen sabit parametrelili denklem sonuçları Tablo 1'de sunulmaktadır. Farklı örneklem altlarında sunulan tahminler, katsayıların zaman içinde nasıl bir değişime uğradığı konusunda da bir ön bilgi sağlamaktadır.

Tablo 1. Farklı Örneklem İtibarıyla Sabit Parametrelili Denklem Tahminleri

	(1)	(2)	(3)	(4)
Örneklem:	2006Ç2-2016Ç4	2006Ç2-2014Ç4	2006Ç2-2012Ç4	2006Ç2-2016Ç4
c	0,90***	0,86***	0,85***	0,88***
π_{t-1}	0,28***	0,30***	0,34***	0,27***
$[gap_t + gap_{t-1}]/2$	0,09***	0,09***	0,10***	0,08***
Δe_t	0,08***	0,09***	0,08***	0,08***
Δe_{t-1}	0,02**	0,02**	0,02	0,03***
Δe_{t-2}	0,03***	0,03***	0,02**	0,04***
π_t^m	0,11***	0,11***	0,10***	0,13***
$[\Delta ruw_{t-3} + \Delta ruw_{t-4}]/2$	0,11***	0,11**	0,14***	
$D_{07:04}$	1,99***	2,00***	2,10***	1,91***
Δruw_{t-3}				0,06**
$\pi_t^m * Dum11$				-0,05**
R^2	0,88	0,89	0,94	0,90
Düzeltilmiş R^2	0,85	0,85	0,91	0,86
LM(4)	0,36	0,37	0,74	0,36
BPG Değişen Varyans	0,94	0,99	0,71	0,96

*, ** ve *** sırasıyla yüzde 10, yüzde 5 ve yüzde 1 güven düzeyinde istatistiksel anlamlılığı ifade etmektedir. Bağımlı değişken, işlenmemiş gıda, alkollü içecekler ve tütün ile vergiler hariç TÜFE'nin (İGTD-TÜFE) mevsimsellikten arındırılmış çeyreklik halinin logaritması alındıktan sonraki birinci farkıdır. Değişen varyans ve otokorelasyon tutarlı standart hatalar ve kovaryanslar kullanılmıştır. BPG (Breusch-Pagan-Godfrey) değişen varyans ve LM (Lagrange Multiplier) otokorelasyon testleri için p-değerleri raporlanmıştır.

⁶ Kutudaki değerlendirmeler Kara, Öğünç ve Sankaya (2017) çalışmasına dayanmaktadır.

⁷ 2016 yılı Ekim Enflasyon Raporu'nda yayımlanan Kutu 3.1. Son On Yılda Enflasyon Dinamikleri: Tarihsel Bir Muhasebe" çalışması milli gelir verilerinde yapılan güncelleme nedeniyle yenilenmiştir.

⁸ Tahmin edilen denklem ve diğer teknik detaylara sadelik adına Kutu'da yer verilmemiştir, detaylar için bkz. Kara ve diğerleri (2017).

İlk sütunda yer alan (1) numaralı denklem enflasyondaki varyasyonun yüzde 88 gibi önemli bir kısmını açıklamaktadır. Aynı modelin daha kısa örneklem için tahmin edildiği (2) ve (3) numaralı denklemler katsayıların zaman içinde değişebileceğine işaret etmektedir. Örneğin, 2006-2012 dönemine kıyasla enflasyon ataletinin (π_{t-1}) zaman içinde zayıfladığı görülmektedir. Bu üç denkleme göre çıktı açığı, ücret ve döviz kuru geçişkenliğinde ise belirgin bir değişim gözlenmemektedir.

Katsayılar da gözlenebilecek değişim (4) numaralı denklemle de teyit edilmektedir. Burada (1) numaralı denkleme, ithalat fiyatı katsayısının 2011 yılı sonrasında 1 değerini alan bir kukla değişken ile etkileşimli hali eklenmiştir. Yüzde 5 düzeyinde anlamlı bulunan yeni değişken ($\pi^m * Dum11$), ithalat fiyatlarının enflasyona etkisinin son yıllarda belirgin bir düşüş kaydettiğine işaret etmektedir. Bu bulgu, 2014 yılının ortalarından itibaren uluslararası petrol fiyatlarında gözlenen düşüşün tüketici enflasyonuna yansımalarının tarihsel ortalamalara kıyasla daha sınırlı kaldığı gözlemiyle uyumludur.

Zamanla Değişen Parametre Modeli Tahminleri

Yukarıdaki bulgular ışığında, İGTD-TÜFE denkleminin, zamanla değişen parametre modeli kullanılarak tahmin edilmesiyle, temel esnekliklerin zaman içindeki değişimini kesikli yerine sürekli bir yapıda takip etmek mümkün olacaktır. Phillips denkleminin açıklayıcı değişkenlerine ilişkin katsayı tahminleri Grafik 1'de sunulmaktadır.

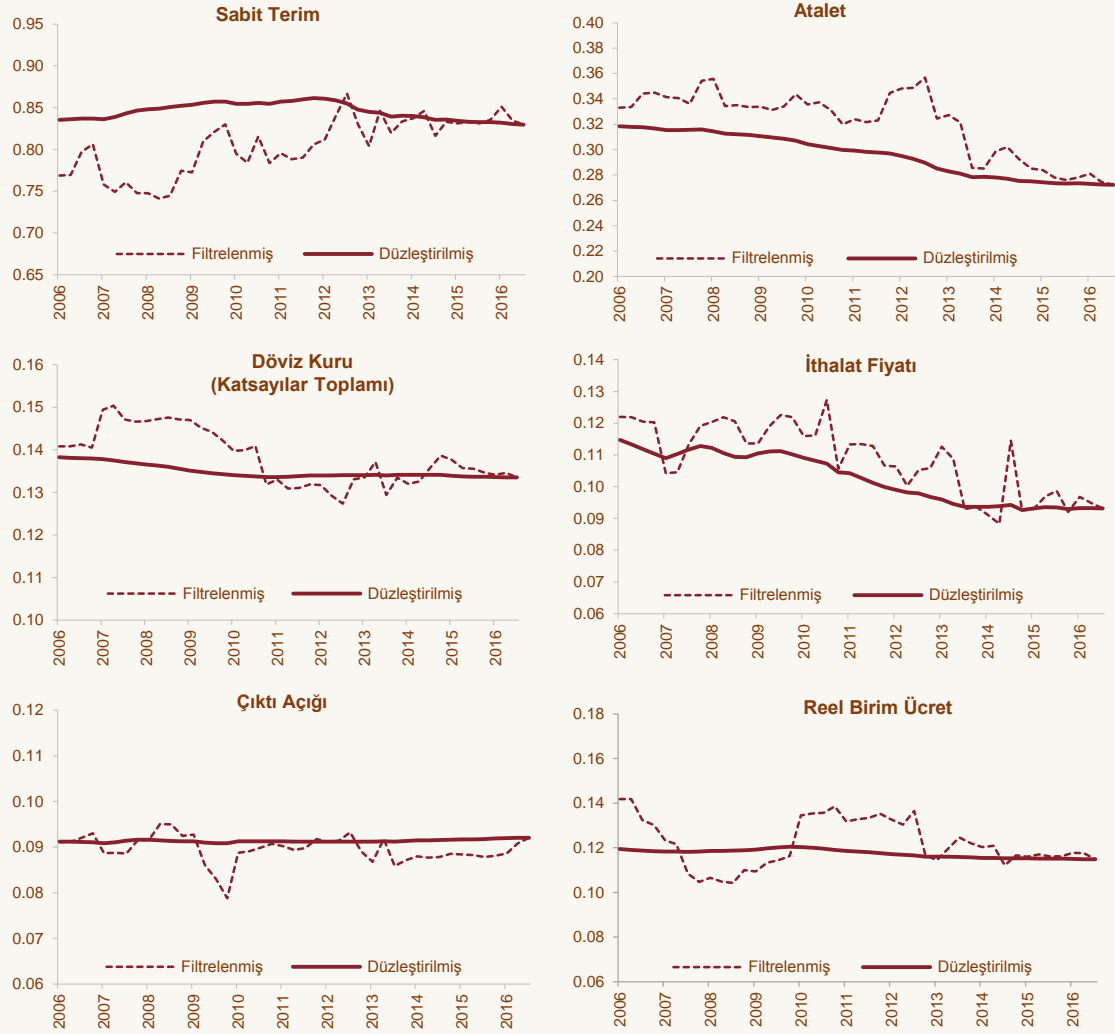
- **Sabit terim:** İndirgenmiş formda bir Phillips denklemindeki sabit terimin yorumlanması diğer açıklayıcı değişkenler kadar net olmasa da, bu terim uzun dönem enflasyon beklentilerinden de etkilenen "trend enflasyon" ve modelde içerilmeyen diğer unsurların bir bileşimi olarak düşünülebilir.⁹ Filtrelenmiş katsayı tahminlerine göre sabit terimin zaman içinde kademeli olarak yükselmesi, enflasyon beklentilerindeki bozulmayla birlikte trend enflasyon oranında artışa dair bir sinyal olarak değerlendirilebilir. Öte yandan, tahmin edilen katsayının 0,85 civarında seyretmesi, diğer belirleyiciler sabitken enflasyondaki ataletle birlikte yıllık enflasyonun yaklaşık yüzde 4 oranında gerçekleşeceğine işaret etmektedir. Bu rakam, ortalama tüketici enflasyonunun yansına karşılık gelmekte, enflasyonun kalan yarısı ise ithal ve yerli maliyetler ile talep koşulları gibi temel makroekonomik unsurlara göre değişebilmektedir.
- **Enflasyon ataleti:** Denklemde enflasyonun bir gecikmeli değeri olarak ifade edilen atalet terimi için tahmin edilen filtrelenmiş katsayıda, özellikle 2013 yılının ortasından itibaren aşağı yönlü bir hareket gözlenmektedir. Bu hareketin, Fed'in para politikasında sıkılaştırma sinyallerinin başlangıcıyla birlikte Türk lirasındaki değer kaybı eğiliminin güçlendiği dönemle örtüşmesi dikkat çekmektedir.

Döviz kuru: Enflasyon üzerindeki döviz kuru etkilerini gösteren katsayıların toplamı, kısa dönemde geçişkenliğin yüzde 13 civarında olduğuna; enflasyondaki ataletle birlikte bu etkinin uzun dönemde yüzde 18'e kadar ulaşabildiğine işaret etmektedir.¹⁰

⁹ Yeni Keynesyen Phillips Eğrisi'nin geleneksel versiyonunun türetilmesi, durağan durumda sıfır enflasyon etrafında bir log-doğrusallaştırma varsayımına dayanmaktadır. Bununla birlikte, Cogley ve Sbordone (2008) tarafından da belirtildiği üzere, durağan durumda sıfır olmayan bir enflasyona izin vermek mümkündür ve bu durum modele "trend enflasyon" kavramını getirmektedir. Burada kullanılan model, yapısal olmayıp indirgenmiş bir formdur, bu nedenle sabit terimin trend enflasyona tam olarak karşılık gelmeyebileceği not edilmelidir.

¹⁰ Uzun dönem etkiler ilgili katsayı veya katsayı toplamının [1-atalet katsayısı]'na bölünmesiyle elde edilmiştir.

Grafik 1. Zamanla Değişen Parametre Tahminleri

İthalat fiyatı: Tahminler ithalat fiyat geçişkenliğinde zaman içinde belirgin bir düşüş olduğu yönündedir. Örneklemin başında ithalat fiyat etkisi yüzde 12 civarında (uzun dönemde yüzde 17) seyrederken, 2016 sonu itibarıyla yüzde 9 (uzun dönemde yüzde 13) olarak tahmin edilmiştir. Geçişkenlik 2011 yılından itibaren aşağı yönlü bir eğilim sergilemiş; son üç yılda ise görece istikrarlı seyretmiştir. İthalat fiyat geçişkenliğinde zaman içinde gözlenen zayıflamada, kamu tarafından yönetilen elektrik ve doğalgaz fiyatlarındaki ayarlamaların uluslararası petrol fiyatlarındaki düşüşe birebir eşlik etmemiş olmasının etkili olduğu düşünülmektedir. Örneğin, 2012 yılının Ekim ayından sonra iki yıl boyunca elektrik ve doğalgaz fiyatlarında yeni bir ayarlama yapılmamış, 2014 yılından itibaren petrol fiyatlarında gözlenen düşüşlerin ise fiyatlara yansımaları oldukça sınırlı kalmıştır.

- **Çıktı açığı ve reel birim ücret:** Talep koşulları ve işgücü maliyetlerini yansıtan iki göstergenin enflasyona etkisinin zaman içinde görece istikrarlı seyrettiği görülmektedir. Cari üretimin potansiyel düzeyinden yüzde farkı olarak tanımlanan çıktı açığının bir yıl boyunca 1 puan daha yüksek seyretmesi, uzun dönemde enflasyonda 0,5 puanlık artışa neden olmaktadır. Reel birim ücretteki yüzde 1 oranındaki çeyreklik artış ise uzun dönemde enflasyona 0,16 puanlık yük getirmektedir.

Tarihsel Muhasebe: Tüketici Enflasyonuna Dair Bir Ayırıştırma Analizi

Tablo 2’de, zamanla değişen parametre modeli tahminleri kullanılarak, açıklayıcı değişkenlerin yıllık tüketici enflasyonuna katkıları sunulmaktadır. Bu dönemde, temel makroekonomik unsurlar arasında, enflasyona en belirgin katkı ortalama 1,3 puan ile işlenmemiş gıda fiyatları ve döviz kurundan (ABD doları/TL) gelmiştir. İşlenmemiş gıda fiyatlarından gelen katkının büyüklüğünün yıldan yıla büyük dalgalanmalar gösterebildiği ve enflasyon belirsizliğini artıran ana unsurlardan biri olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Tüketici Enflasyonuna Ortalama Katkılar* (Yüzde Puan)

	Sabit Terim	İşlenmemiş Gıda	Döviz Kuru	İthalat Fiyatı	Çıktı Açığı	Reel Birim Ücret	Vergi	Diğer	TÜFE
2006	3,8	1,7	1,3	1,7	1,7	-0,4	0,0	-0,2	9,7
2007	4,0	1,5	-2,5	1,7	2,0	-0,7	0,7	1,9	8,4
2008	3,9	1,1	1,2	1,5	1,5	-0,3	0,1	1,1	10,1
2009	4,0	2,4	2,1	-2,0	-2,9	1,4	0,5	0,9	6,5
2010	4,1	1,1	-0,3	1,1	-2,0	0,5	1,8	0,1	6,4
2011	4,0	1,9	2,3	1,6	0,1	-0,1	1,1	-0,3	10,5
2012	4,3	-0,3	0,9	-0,4	0,1	-0,2	0,8	1,1	6,2
2013	4,3	1,4	1,3	-0,3	0,7	0,5	0,9	-1,3	7,4
2014	4,1	1,4	1,9	-0,7	0,6	0,0	0,9	0,0	8,2
2015	4,1	1,6	4,0	-2,2	0,6	0,6	0,3	-0,1	8,8
2016	4,0	0,5	1,6	-0,5	0,0	0,6	1,4	0,8	8,5
Ortalama	4,0	1,3	1,3	0,1	0,2	0,2	0,8	0,4	8,2

* Tüketici enflasyonuna olan katkıların tahmin edilen modele bağlı olduğu, model tanımlaması ve örneklem büyüklüğüne göre farklılık gösterebileceği not edilmelidir. 2016 yılı tahminleri, yıl başındaki vergi ayarlamalarını ve 0,16 puan düzeyindeki elektrik fiyatı artışını içermektedir. "Diğer" terimi alkol-tütün ürünlerinin vergi ayarlamaları dışındaki katkısı ile denklemin tahmin hatalarını ve 2007 yılı son çeyreği için kullanılan kukla değişkenin etkisini içermektedir.

Tahminlere göre döviz kuru ortalama 1,3 puanlık katkı ile tüketici enflasyonu üzerinde maliyet baskısı yaratan önemli bir unsurdur. Döviz kurunun enflasyon üzerindeki en yüksek katkısı 4 puan ile 2015’te kaydedilmiştir. İthalat fiyatları, son on yıllık dönem dikkate alındığında, enflasyona ortalamada sınırlı bir katkı (0,1 puan) yaparken, özellikle petrol fiyatlarındaki dalgalanmanın etkisiyle yıldan yıla önemli değişimler göstermiştir.

Küresel büyüme ve risk iştahının 2013 yılından itibaren zayıflaması emtia fiyatları kanalıyla enflasyonu olumlu etkilerken, sermaye akımları ve kur kanalıyla ters yönde etki yapmıştır. 2013-2016 döneminde döviz kurunun yıllık enflasyona katkısının ortalama 2,2 puana ulaşması dikkat çekmektedir. Bu çerçevede, bu dönemde döviz kuru gelişmelerinin enflasyonu artırıcı etkisi, yurt dışı fiyatların olumlu katkısından daha güçlü olmuştur (Tablo 2).

Türkiye'de enflasyonun bir diğer önemli belirleyicisi, kamu mali dengesinin tesisi çerçevesinde yapılan vergi ayarlamalarıdır. Vergi ayarlamaları, incelenen dönemde, enflasyona ortalama 0,8 puanlık katkı yaparken en yüksek katkılar 2010 ve 2016 yıllarında 1,8 ve 1,4 puan olarak gerçekleşmiştir. Çıktı açığının da enflasyon sürecine katkısı, yıllar itibarıyla değişmekle birlikte, tanım gereği etkilerin döngüsel olarak birbirini büyük ölçüde götürmesi nedeniyle, ortalama 0,2 puan ile sınırlı kalmıştır. Özellikle 2013 yılından itibaren nominal ücretlerin hızlanması ve verimlilik artışının zayıf kalması nedeniyle, üretim açığı ve reel birim ücretler tarafından gelen enflasyonist baskılar artmıştır. 2016 yılında çıktı açığı ekonomideki ılımlı seyri teyit ederken, reel birim ücretlerden son iki yılda enflasyona ortalama 0,6 puan katkı gelmiştir (Tablo 2).

Son olarak, enflasyonun temel makroekonomik değişkenler tarafından açıklanamayan kısmının (sabit terim etkisi) yaklaşık 4 puan civarında olduğu tahmin edilmektedir. İndirgenmiş formdaki Phillips eğrisinde zamanla değişen sabit terimin yorumu diğer unsurlar kadar net değildir. Bu terimin, uzun vadeli enflasyon beklentileri veya trend enflasyon kavramlarıyla bağlantılı olabileceği değerlendirilmektedir.

Genel Değerlendirme

Türkiye'de enflasyon hedeflemesinin uygulandığı son on yıllık dönemde fiyat istikrarına yönelik tam bir iyileşme sağlanamamış, bu dönemde enflasyon ortalama yüzde 8,2 etrafında dalgalanmıştır. Son dönem dikkate alındığında, enflasyon üzerinde belirleyici olan gıda ve vergi ayarlamalarının yanı sıra, döviz kuru ve ücretlerin artan katkısı da dikkat çekmiştir. Zamanla değişen parametre modeliyle tahmin edilen Phillips eğrisinin katsayıları, ithalat fiyat geçişkenliğinin son yıllarda azaldığına, döviz kuru geçişkenliğinin ise görece olarak daha istikrarlı seyrettiğine işaret etmektedir. Öte yandan, enflasyonun temel makroekonomik değişkenler ile açıklanamayan kısmının oldukça yüksek olması, uzun vadeli enflasyon beklentilerine bağlı fiyatlama davranışlarının ve modelde içerilmeyen diğer yapısal unsurların enflasyon dinamiğindeki olası rolüne dair ipucu vermektedir. Bu gözlemler, önümüzdeki dönemde fiyat istikrarı açısından etkin bir beklenti yönetiminin yanı sıra konjonktürel ve yapısal politikaların bir arada ele alındığı bütüncül bir yaklaşımın önemine işaret etmektedir.

Kaynakça

Cogley, T. ve A.M. Sbordone, 2008, Trend Inflation, Indexation, and Inflation Persistence in the New Keynesian Phillips Curve, *American Economic Review*, 98(5): 2101-26.

Kara, H., F. Öğünç ve Ç. Sankaya, 2017, Inflation Dynamics in Turkey: A Historical Accounting, TCMB Ekonomi Notları, Yayım aşamasında.

Yellen, J.L., 2015, Inflation Dynamics and Monetary Policy, 24 Eylül 2015 tarihinde The Philip Gamble Memorial Lecture'da yapılan konuşma.

Kutu
3.2

Giyim ve Ayakkabı Grubunun Ağırlık Yapısındaki Değişim

Giyim ve ayakkabı ürünleri, tüketicilerin ihtiyaçları doğrultusunda, mevsime göre piyasaya arz edilmektedir. Örneğin, kaban çoğunlukla sonbahar ve kış aylarında talep görürken, tişört daha çok ilkbahar ve yaz aylarında talep görmektedir. Bu çerçevede, mevsimsel nitelik taşıyan bu ürünlerin fiyat endeksine dâhil edilmesi, her dönem piyasada bulunan mal ve hizmetlere göre farklılık göstermektedir. 2017 yılına kadar, TÜFE hesaplamalarında, giyim ve ayakkabı ürünleri için değişken ağırlık kullanılmış ve bu doğrultuda ürünlerin endeks içinde aldıkları göreceli pay aydan aya değişmiştir. Ancak, yapılan yöntem değişikliği ile birlikte, bu yılın başından itibaren, giyim ve ayakkabı ürünleri fiyatlarının TÜFE'ye dâhil edilmesinde sabit ağırlık yöntemine geçilmiştir. Bu değişiklikle birlikte, endekste yer alan ürünlerin göreceli ağırlıklar yıl içinde değişmeyecektir.

Giyim grubu fiyatlarındaki mevsimsellik, taze meyve ve sebzeye kıyasla daha düzenli bir yapı sergilemektedir. Dolayısıyla, giyim grubu yıllık enflasyonunda mevsimlik ürünlerden kaynaklı baz etkilerine çok sık rastlanmamaktadır. Ancak, yöntem farklılığı gereği, değişken ve sabit ağırlıkla hesaplanan giyim ve ayakkabı fiyat endeksleri aynı mevsimsel yapıyı (aynı aylık değişim oranlarını) taşımamaktadır. Dolayısıyla, 2018 yılından itibaren yıllık enflasyon oranları üzerinde bir baz etkisi görülmeyecek olsa da, 2017 yılı boyunca giyim ve ayakkabı grubu yıllık enflasyonunda yöntem değişikliğinden kaynaklanan belirgin baz etkileri gözlenecektir.

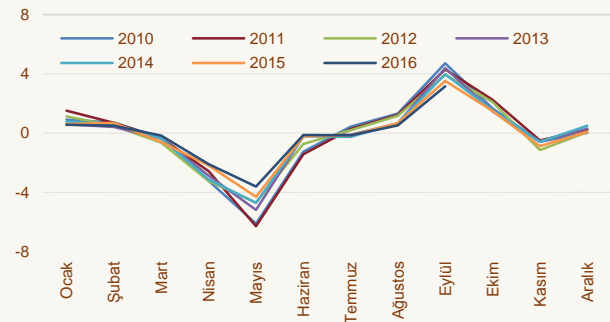
Bu çerçevede, ortaya çıkabilecek baz etkilerinin büyüklüğünü anlamak açısından geçmiş yıllardaki aylık enflasyonların da sabit ağırlıkla hesaplanması ve aynı dönemde değişken ağırlıkla hesaplanan aylık enflasyonla arasındaki farkın takip edilmesi faydalı olacaktır. Grafik 1'de, 2010-2016 dönemi için iki yöntemle hesaplanan aylık enflasyon oranları arasındaki fark gösterilmektedir.

Görüldüğü üzere yöntem değişikliği, değişken ağırlığa kıyasla daha farklı bir mevsimsel yapı sunmaktadır. Sabit ağırlık yöntemiyle, değişken ağırlığa kıyasla özellikle Nisan-Mayıs aylarında daha düşük, Ağustos-Eylül-Ekim aylarında ise daha yüksek bir enflasyon hesaplanmaktadır.

Bu doğrultuda, 2017 yılında, giyim ve ayakkabı grubu yıllık enflasyonu üzerinde Nisan-Mayıs aylarında aşağı yönlü, Eylül-Ekim aylarında ise yukarı yönlü bir baz etkisi

gözlenecektir. Giyim ve ayakkabı grubunun endeks içindeki payı ve baz etkilerinin büyüklüğü dikkate alındığında, söz konusu etki, tüketici enflasyonu üzerinde yaklaşık yarım puanlık geçici hareketler oluşturabilecektir. Önümüzdeki dönemde yıllık enflasyon verilerinde giyim grubu kaynaklı oluşabilecek bu tip geçici hareketlerin dikkate alınması, ana eğilime dair sağlıklı bir değerlendirme yapabilmek açısından önem arz edecektir. 2018 yılından itibaren ise, yöntem değişikliğinden kaynaklanan baz etkilerinin ortadan kalkacağı not edilmelidir.

Grafik 1. Aylık Giyim Enflasyonları Arasındaki Fark:
Sabit Ağırlık – Değişken Ağırlık (Yüzde Puan)

Kaynak: TCMB.

